

De iepenpage in Limburg

provincie limburg

De iepenpage in Limburg

De iepenpage in Limburg

Tekst en foto's

Albert Vliegenthart

Met medewerking van

John Adams, Jose Kok, Kim Huskens, Paul Vossen, Mark de Mooij, Ida de Vries, Greetje Notenboom, Fred Boomgaard, Jacques Pitters, Jacques van Mastrigt, Bas Klaver, Victor Moura, Herman Peeters, Francois Debets, Arjan Ovaa, Jos Pluijmen, Jan-Joost Bakhuizen, Josef Bindels, Jan Stronks e.a.

Rapportnummer

2015.008

Productie

De Vlinderstichting
Mennonietenweg 10
Postbus 506
6700 AM Wageningen
T 0317 46 73 46
E info@vlinderstichting.nl
www.vlinderstichting.nl

Opdrachtgever en financiële ondersteuning

Provincie Limburg

Deze publicatie kan worden geciteerd als

Vliegenthart, A. (2015). De iepenpage in Limburg. Rapport VS2015.008, De Vlinderstichting, Wageningen

Trefwoorden

Vlinders, iepenpage, inventarisatie, Limburg, stadsnatuur, biodiversiteit in de stad

Maart 2015

provincie limburg

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigden/of openbaar gemaakt d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van De Vlinderstichting, noch mag het zonder een dergelijke toestemming gebruikt worden voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoud

Inleiding	5
De iepenpage	6
Verspreidingsonderzoek.....	7
Vorbereiding	7
Training vrijwilligers	7
Resultaat verspreidingsonderzoek van de iepenpage in Limburg	8
Analyse van de vindplaatsen.....	10
Iepenpage en het bedrijfsleven.....	13
Conclusie.....	14
Literatuur	15

Inleiding

De iepenpage is een van de meest bedreigde vlindersoorten in ons land. Het programma tien voor twaalf van De Vlinderstichting richt zich op twaalf vlindersoorten die minder dan tien populaties in Nederland hebben, zoals de iepenpage. Blijdorp Zoo heeft de iepenpage in 2013 officieel geadopteerd en is in dat zelfde jaar het project "Iepenpage ambassadeur Heerlense biodiversiteit" gestart.

De provincie Limburg heeft in 2014 opdracht gegeven om de verspreiding van de iepenpage en de kansen voor de uitbreiding van het leefgebied verder in beeld te brengen met behulp van vrijwilligers. Deze rapportage gaat in op de recente zoekacties, het trainen van vrijwilligers en betrekken van bedrijven om draagvlak te krijgen voor biodiversiteit en vlinders. Maar bovenal worden de huidige inzichten geanalyseerd om tot een nog beter zoekbeeld te komen en de ecologische kennis van deze bijzondere vlinder te vergroten. Daarmee kan de soort nog beter in beeld worden gebracht en haar leefgebied worden versterkt.

In dit project zijn enkele bedrijven benaderd om hen te informeren over hun positie in het leefgebied van de iepenpage. Vanuit dit project worden op enkele plaatsen iepen aangeplant. Dit is een concrete actie om het leefgebied van de iepenpage te verstevigen. Tegelijkertijd wordt deze actie gekoppeld aan het thema biodiversiteit dat onderdeel is van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Zeker als de bedrijven mee investeren in het vergroenen van hun terrein. Hier hebben uiteindelijk meer soorten vlinders en andere organismen profijt van. Het draagvlak van medewerkers en klanten is hiermee vergroot.

Vier iepenpages in de toppen van de Terwormse iepen

De iepenpage

De iepenpage is een kleine dagvlinder van circa 16 mm (voorvleugellengte). De bovenkant van de vleugels is donkerbruin; bij het iets grotere vrouwtje is de bruine kleur een tintje lichter dan bij het mannetje. Op de onderkant van de achtervleugel vormt de witte lijn bij de binnenrandhoek een duidelijke W met steile zijanten. De oranje vlekken langs de achterrand zijn groot en hebben de vorm van halve manen. Ze zijn zwart gerand. De achtervleugel heeft een klein staartje; bij het staartje bevinden zich een of twee blauwe vlekjes.

Verspreiding

De iepenpage is een uiterst zeldzame standvlinder die tot 2012 maar twee vindplaatsen had in Heerlen. De soort is door zijn verborgen levenswijze echter lastig te vinden en bleek toch nog op een klein aantal plaatsen in Zuid-Limburg voor te komen. In 1992 en 1993 werden in het Aambos in Heerlen rupsen en poppen gevonden. Nader onderzoek wees uit dat er nog een tweede populatie op twee kilometer afstand aanwezig was. Beide populaties zaten in een pluim-iep (*U. glabra* f. *exoniensis*). Deze iep is tamelijk resistent tegen de iepziekte en is dan ook minder vaak gekapt. In deze periode werden ook bij Geulle twee vlinders gezien en ook daar was mogelijk nog een populatie aanwezig. In 2004 werd de iepenpage wederom bij Heerlen gevonden, nota bene in dezelfde boom als die van 1992. Vermoedelijk is de soort al die tijd daar aanwezig geweest. Bovendien werd in 2004 op ongeveer 500 meter afstand van deze populatie een tweede vindplaats gevonden. De iepenpage is in de periode van een aantal keer ook buiten Heerlen waargenomen, zoals elders in Zuid-Limburg en Eindhoven. Op deze plaatsen zijn geen populaties bekend en betreft het waarschijnlijk zwervende vlinders. In 2013 werden twee vlinders waargenomen bij Winterswijk, bij gericht onderzoek in 2014 (Stronk, 2014) zijn hier acht nieuwe vindplaatsen gevonden. Zoekacties in Heerlen en omgeving in 2013 leverde in totaal 14 vindplaatsen op binnen de agglomeratie van Heerlen (Vliegenthart, 2013). In 2014 is met behulp van vrijwilligers in Zuid-Limburg gezocht naar de iepenpage (Vliegenthart, 2015). Deze rapportage geeft een overzicht van alle nieuwe en bekende vindplaatsen in Zuid-Limburg

Habitat

De iepenpage leeft van en bij iepen. Deze kunnen staan in (vochtige) bossen, bosranden, parken en grotere tuinen. De eitjes worden gelegd op diverse soorten iep, zoals gladde iep, ruwe iep en sommige cultivars.

Vliegtijd en gedrag

Begin juni-half augustus in één generatie. De vlinders voeden zich vooral met honingdauw en boomsappen; soms met nectar van diverse kruiden en braam. Ze hebben een nogal verborgen leefwijze en zijn daardoor moeilijk waar te nemen.

Levenscyclus

Rups: half maart-begin juli. Jonge rupsen eten het binnenste van de bloemknoppen van de waardplant, grotere rupsen leven op of onder de bladeren. De verpopping vindt meestal plaats aan de onderkant van een eindstandig blad, soms aan een bladstengel of een takje. Doordat rupsen en poppen donker afsteken tegen de bladeren, kunnen ze worden gevonden door in mei met tegenlicht de bladeren af te turen. De soort overwintert als ei bij de eindknoppen in de boomkruin van de waardplant.

Een vrouwtje van de iepenpage drinkt nectar van kruidvlier

Verspreidingsonderzoek

Vorbereiding

De ervaring bij het zoeken naar de iepenpage in 2013 binnen Heerlen bleek effectief. Daarom is bij alle Zuid-Limburgse gemeenten informatie over standplaatsen van iepen opgevraagd. De gevraagde informatie werd op deze manier verzameld uit de gemeenten Kerkrade, Gulpen-Wittern, Heerlen, Voerendaal, Landgraaf, Nuth, Meerssen, Maastricht, Onderbanken, Vaals, Valkenburg, en Beek en Schinnen. In het voorjaar zijn nog enkele veldbezoeken afgelegd om iepen te controleren en op de zogenaamde witte plekken in te tekenen. De gemeente Eijsden-Margraten bleek geen standplaatsgegevens te hebben, maar uit oude waarnemingen bleek de soort vroeger rondom Bemelen voor te komen. Er zijn vooral gegevens aangeleverd uit het stedelijk gebied. Hierdoor valt op dat de zuidelijke helft van Limburg geen dekking op de kaart laat zien. In totaal zijn nu 1519 standplaatsen van iepen bekend (figuur 1). We gaan proberen om nog extra gegevens te verkrijgen via de terreinbeheerders.

Figuur 1: Bekende standplaatsen van iep in Limburg. De zuidelijke rand betreft vooral buitengebied waar geen informatie is aangeleverd vanuit de gemeenten

Training vrijwilligers

Om tijdens de vliegtijd gericht te kunnen zoeken is kennis over de soort en zijn gedrag essentieel. Op 18 juni 2014 werd een training georganiseerd bij Van der Valk in Heerlen. Van der Valk heeft hiervoor een zaal en koffie/frisdrank beschikbaar gesteld. Ondanks het samenvallen van een voetbalwedstrijd waren 11 deelnemers aanwezig. Tijdens de training werd de levenswijze, gedrag en vindplaatsen toegelicht.

De werkwijze kan het beste als volgt worden samengevat: op een gering afstand wordt een standplek gekozen waarbij het grootste deel van de boomkroon kan worden overzien. Het liefst dat deel waar de zon op schijnt. Bij aanwezigheid van de iepenpage zullen al snel korte patrouille vluchten worden ontdekt. De vlinders vliegen snel even van hun overzichtsplek om daar vaak weer terug te keren. Met de verrekijker kan dan worden geprobeerd de vlinder te spotten en te verifiëren. De vlinders zijn altijd donker van kleur, in tegenstelling tot boomblauwtje (lichtblauw) en de eikenpage (licht donker schakerend), die soms ook even langs de iepen vliegen.

De volgende ochtend (19 juni 2014) werd het zoekbeeld in de praktijk gebracht bij Terworm, waar een van de grootste populaties iepenpage zich bevindt. Helaas was het weer niet optimaal, waardoor niet alle deelnemers dit gedrag hebben kunnen observeren. Na de training zijn door minstens 20 verschillende mensen zoekacties gehouden in Limburg.

Resultaat verspreidingsonderzoek van de Iepenpage in Limburg

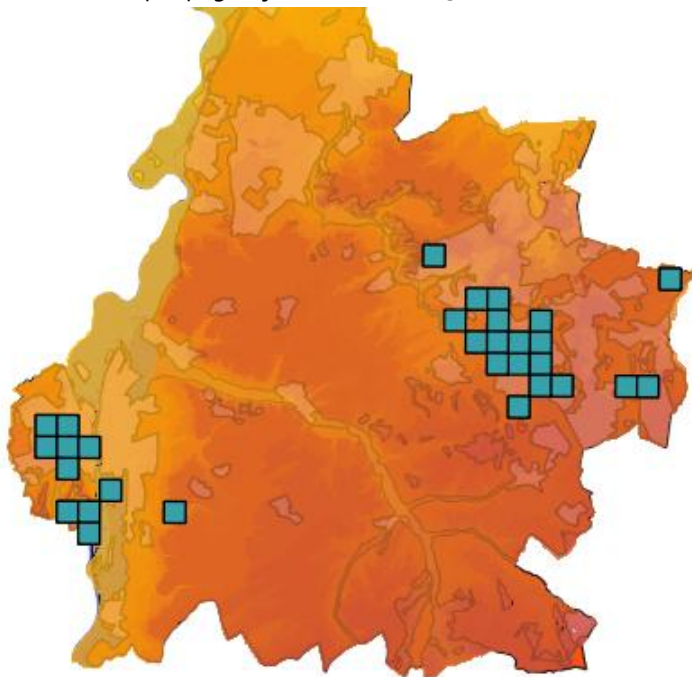
Vrijwilligers hebben gezocht op nieuwe plekken en waar mogelijk op locaties waar de soort in 2013 is waargenomen. Meer dan 100 locaties zijn afgezocht in de hoop de iepenpage aan te treffen. In totaal zijn nu 30 locaties bekend in Zuid-Limburg waar de soort is vastgesteld (tabel 1 en figuur 2). Helaas is in het centrale deel van Limburg (Eys, Gulpen, Wijre, Valkenburg) nog geen iepenpage vastgesteld, ondanks de gerichte zoekacties (figuur 3). Toch werden in 2014 negen nieuwe locaties gevonden in Maastricht en twee in Kerkrade. In Maastricht en Kerkrade is de soort verdeeld over de stad aanwezig. Er zijn meer zeer geschikte plekken gevonden in Kerkrade, Landgraaf en Voerendaal, waar helaas geen vlinders werden gezien. Hier wordt in 2015 nogmaals gezocht.

De afstand tussen de gevonden vlinders in Heerlen ligt ongeveer op 700- 1000 meter (Vliegenthart, 2013). Deze korte afstanden en de relatief lage aantallen vlinders vormen gezamenlijk een grotere meta-populatie. De vindplaatsen in Maastricht mogen worden beschouwd als één metapopulatie, net als de vindplaatsen die geclusterd zijn over Heerlen, Hoensbroek en Kerkrade.

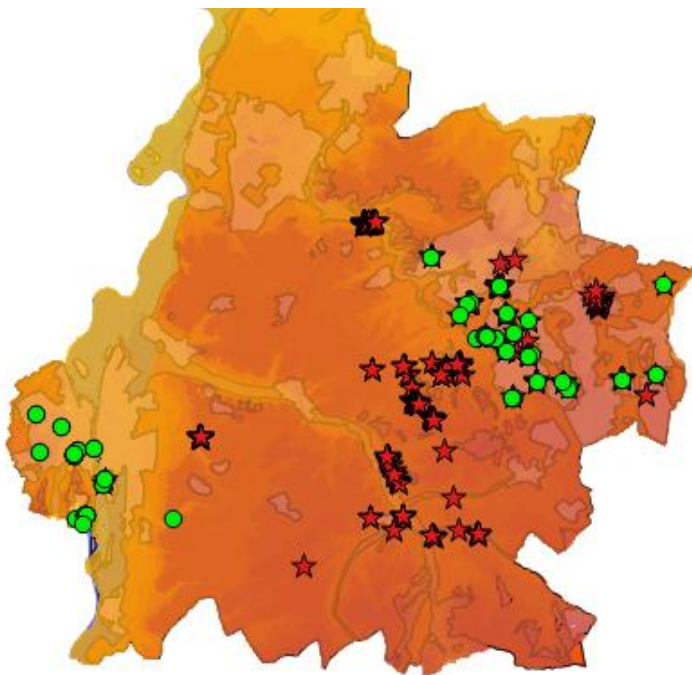
Tabel 1: Overzicht van vindplaatsen iepenpage in Limburg

	Gemeente	Locatie	Iepenpage aanwezig	Jaar van ontdekking
1	Heerlen	Oliemolenstraat	2014	(1992) 2004
2	Heerlen	Terworm-lindelaan	2014	2011
3	Heerlen	In de Cramer - Bastion	2014	2012
4	Heerlen	Heigrindelweg	2014	2013
5	Heerlen	Beersdalweg	2013	2013
6	Heerlen	Schudgootstraat	2013	2013
7	Heerlen	Granaatstraat	2013	2013
8	Heerlen	Sittarderweg	2013	2013
9	Heerlen	Kasteellaan/	2013	2013
10	Heerlen	Zeishof	2013	2013
11	Heerlen	Zeishof/parochiehuis	2013	2013
12	Heerlen	Schovenhof	2013	2013
13	Heerlen	Putstraat	2013	2013
14	Heerlen	Kruisstraat - Thermen	2014	2013
15	Heerlen	Zorgterrein Kloosterkensweg	2014	2014
16	Heerlen	Vorstenstraat	2014	2013
17	Landgraaf	Rimburg	2014	2013
18	Kerkrade	Olmenplein	2014	2014
19	Kerkrade	Brughofweg	2014	2014
20	Kerkrade	Anstelvallei	niet bevestigd	2004
21	Maastricht	De Beente	2014	2014
22	Maastricht	Sint Michaëlsweg	2014	2014
23	Maastricht	Peymeistersdreef	2014	2014
24	Maastricht	Jekerweg	2014	2014
25	Maastricht	Aldenhofpark - Heksenstraat	2014	2014
26	Maastricht	Stadspark de Vijf Koppen	2014	2014
27	Maastricht	Halvemaanstraat	2014	2014
28	Maastricht	Reinaartsingel	2014	2014
29	Maastricht	Kroesmeesterdreef	2014	2013
30	Maastricht	Sint Pietersberg - ENCI	2013	2013
31	Eijsden- Margaraten	Savelsbos	2013	2013

De 31 vindplaatsen van de iepenpage zijn verdeeld over 30 kilometerhokken (Figuur 2).

Figuur 2: Huidige verspreiding van de iepenpage in Limburg. De soort komt in 30 kilometerhokken voor

Figuur 3: Onderzochte plekken in 2014 (rode sterren), de groene stippen geven aan waar de iepenpage bekend is

Analyse van de vindplaatsen

In 2014 is ook onderzoek gedaan naar het voorkomen van de iepenpage bij Winterswijk, waar de soort in 2013 werd ontdekt. Hier werd de soort op acht locaties gevonden (Stronks, 2014).

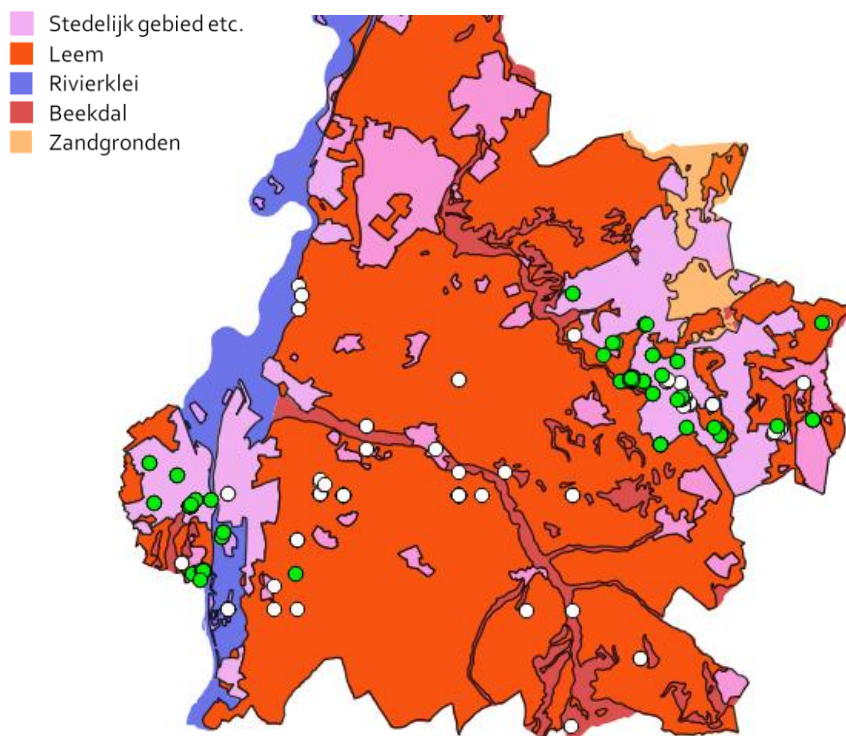
Om een patroon te herkennen in de verspreiding van de iepenpage zijn in een gis-bestand de recente en oude waarnemingen van Nederland geplot. Als ondergrond zijn hierin hoogte- en bodemkaart toegevoegd. In de Achterhoek (hoger gelegen in Nederland als uitloper van de Duitse wallen) liggen de waarnemingen van de iepenpage precies op de overgang van leemgrond naar zandgrond (figuur 4).

Figuur 4: Verspreiding van de iepenpage bij Winterswijk (witte stippen), waar de soort voorkomt op de overgang van leem (oranje) naar zand (licht oranje).

Dit beeld komt ook overeen met de Limburgse waarnemingen. In figuur 5 is duidelijk te zien dat de meeste meldingen rondom het Limburgs massief liggen en waarnemingen uit het verleden ook nog op de overgang van Löss/leem naar de Geul te vinden zijn. Dit zou verklaren waarom de iepenpage in Limburg juist in het stedelijk gebied voorkomt. Binnen de stad is vaak de grond verzet voor bouwprojecten of mijnbouw. Hierdoor zijn kleine overgangen van Löss/leem naar zand/klei te vinden binnen het stedelijk gebied. Precies op die plaatsen komt de iepenpage voor. Met deze wetenschap zijn bodemkaarten bij de gemeente Maastricht, Kerkrade en Heerlen opgevraagd, om hopelijk deze overgangen op kleinere schaal zichtbaar te maken.

Opvallend is dat nabij alle vindplaatsen in Maastricht, Kerkrade, Hoensbroek en Heerlen ook lindes staan. Het lijkt erop dat de vrouwtjes van de iepenpage de drukte in de boomkroon ontvluchten om zich tegoed te doen aan nectar van o.a. lindes om de nodige energie op te nemen. Dit is nodig voor de ontwikkeling van de eitjes. Ook werden iepenpages op liguster waargenomen, die deze functie van de linde overgenomen heeft bij de Beersdalweg in Heerlen. Het bijplaatsen van belangrijke nectarbronnen bij de aanplant van iepen is dan ook zinvol om de iepenpage in stand te houden.

Figuur 5: Alle vindplaatsen van de iepenpage sinds 1900, de groene stippen zijn de recente vindplaatsen. Alle waarnemingen liggen nabij overgangen van van leem naar een andere grondsoort

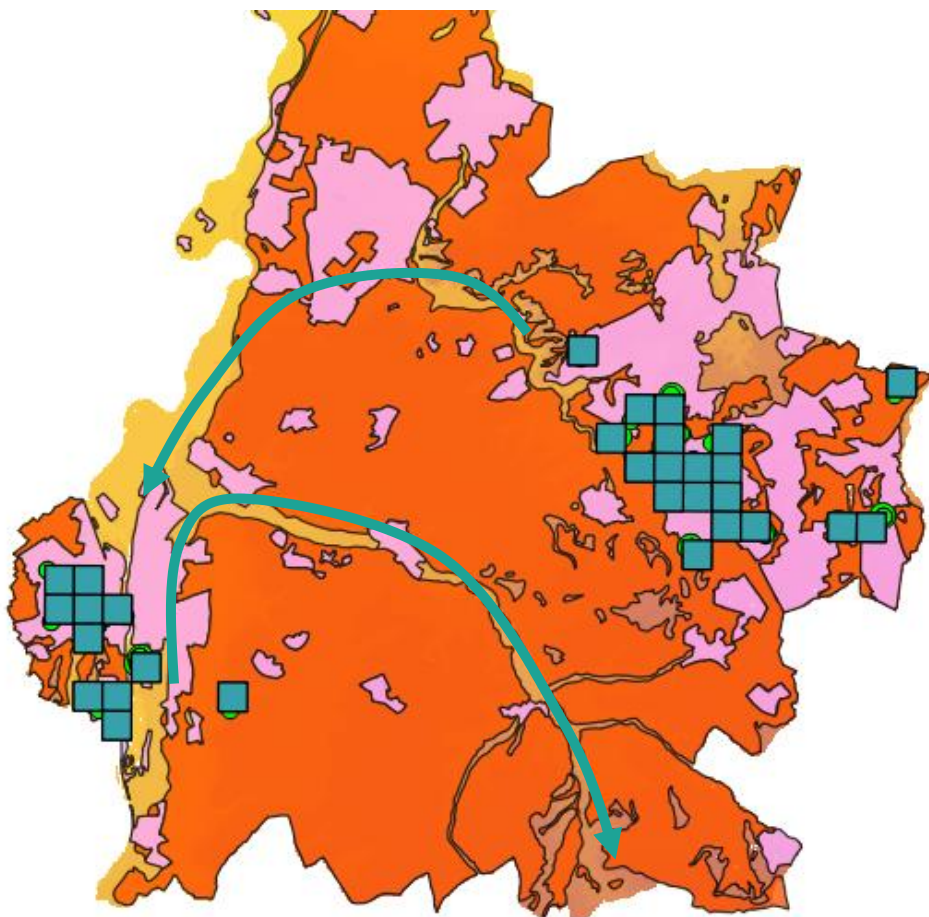
De rups van de iepenpage is kritisch op de kwaliteit van de boom. De iepen met vlinders zijn doorgaans vitaal en bloeien in het voorjaar. Deze bomen staan soms in een parkachtige omgeving, woonwijk of langs drukke verkeerswegen (Vliegenthart, 2013). Echter, de bodemsoort is ook van belang voor het voorkomen van de iepenpage. Mogelijk is er een verschil in de chemische samenstelling van het blad, waar juist de rupsen van profiteren, zoals ook bij bruine eikenpage *versus* eikenpage is aangetoond (Wallis de Vries, 2008).

Belangrijk is in ieder geval om de bekende vindplaatsen in stand te houden. Dit moet gebeuren door wat oudere iepen aan te planten, zodat deze snel beschikbaar zijn als waardboom voor de vlinders. Omdat de bomen ouder zijn, zullen ze eerder bloeien en daarmee ook eerder geschikt zijn om eitjes op te leggen. De rupsen voeden zich onder andere met de bloemknoppen. Soms is het ideaal om ook een Linde in de omgeving te planten. Het waren vooral vrouwtjes van de iepenpage die op Linde voedsel zoeken, terwijl de mannetjes boven in de iepen territorium houden. Binnen de bebouwde kom kunnen iepen worden aangeplant op plaatsen waar de grond in het verleden is verstoord, of waar duidelijke overgangen zijn van leem naar zandgrond. Ze passen goed binnen corridors door de stad of op bedrijventerreinen.

Figuur 7 geeft de potentie aan om nog gericht naar de iepenpage te zoeken en om iepen aan te planten om leefgebied te vergroten. Omdat de vlinders in 2014 extreem vroeg waren, was een tijdens het onderzoek op deze plaats de iepenpage al uitgevlogen. Maar geschikt leefgebied is aanwezig in Schinnen (fig 6). Hier staan veel grotere iepen rondom het station, waar de iepenpage aanwezig zou kunnen zijn. Aansluitend wordt vermoed dat de soort via Elsloo, langs de oostelijke Maasoever (Bunderbos) aansluiting vindt bij de populaties in Maastricht. In het zuiden kan de soort zich vermoedelijk nog bevinden op de lijn Maastricht – Bemelen – Valkenburg – Gulpen/Wijlre. Mogelijk sluit de soort zich weer aan bij de populaties van Heerlen en Kerkrade, via Eys en Wahlwiller.

Figuur 6: De iepen in het centrum van Schinnen herbergen vermoedelijk nog iepenpages

Figuur 7: De pijlen geven het meest kansrijke gebied aan om de iepenpage terug te vinden en leefgebied te verstevigen

Iepenpage en het bedrijfsleven

Omdat de iepenpage vooralsnog een stedelijke soort lijkt in Limburg, is geprobeerd om bedrijven te informeren en te koppelen aan de iepenpage.

Van der Valk in Heerlen heeft in 2013 extra bomen aan laten planten bij Terworm. Deze werden beschikbaar gesteld door Intratuin (i.s.m. Natuurmonumenten). Daarnaast ligt de folder over de iepenpage bij de receptie bij Van der Valk en heeft het bedrijf in 2014 de zaal met toebehoren gesponsord voor de training van vrijwilligers. Van der Valk heeft aangegeven graag geïnformeerd te blijven over de ontwikkeling van de iepenpage bij Terworm. Op het terrein van Van der Valk, zijn ook in 2014 bomen geplant die ter beschikking werden gesteld door opbrengsten van kerstbomen bij Ikea, Natuurmonumenten en de gemeente Heerlen.

DSM in Heerlen is gevraagd om vanuit dit project iepen te laten aanplanten en een beter vlindervriendelijk terrein in te richten. De iepenpage komt op een steenworp afstand voor aan de Apollolaan in Heerlen. DSM heeft nog niet gereageerd, maar door participatie binnen Leaders for Nature van IUCN zal spoedig overleg plaatsvinden over de invulling hiervan.

Met Bierbrouwerij Brand is een afspraak gepland op **10 april 2015**, om het terrein van de brouwerij in Wijlre vlindervriendelijk in te richten. Hierbij worden ook iepen aangeboden vanuit het project. Deze bijdrage wordt in het kader van MVO en implementatie van biodiversiteit omarmt door het bedrijf. Deze actie zal bijdragen aan het vergroten van leefgebied voor de iepenpage in Wijlre, maar ook aan bewustwording voor biodiversiteit bij de werknemers van het bedrijf.

Met het GAIAPark in Kerkrade wordt een vlindercampagne opgezet, waarbij de aanplant van iepen en lindes vanuit dit project direct bijdraagt aan het vergroten van het leefgebied van de iepenpage. De vlinder komt op enkele honderden meters van het dierenpark voor en zal deze plekken zeker gaan koloniseren zodra deze geschikt zijn. Ook hier draagt dit project bij aan de bewustwording van vlinders en biodiversiteit bij de duizenden bezoekers per jaar. Op **7 april** is een afspraak gemaakt om te onderzoeken hoe de iepenpage meer ruimte kan krijgen op het terrein van GAIA. Vanuit dit project kunnen enkele iepen worden aangeleverd, die dit jaar kunnen worden geplant.

Met Intratuin is gesproken om tijdens de themawEEK vlinders, iepen aan te planten bij de Limburgse vestigingen. In de rest van het land kunnen vlindervriendelijke beplanting worden aangebracht. In Limburg zullen de iepen direct bijdragen aan het leefgebied voor de iepenpage.

Tot slot is Cofely benaderd om op de locatie nabij Maastricht Airport vlindervriendelijk in te richten en iepen te plaatsen. Deze plek ligt gunstig om als stapsteen te dienen tussen de vindplaatsen van de iepenpage in Maastricht en de oude, mogelijk nog steeds bezette, vindplaatsen bij Bunde. Cofely is hier enthousiast over en op **10 april** volgt een afspraak om dit te concretiseren.

Meer initiatieven lijken zich te ontplooiën, waarbij iepen een prominente rol als vertegenwoordiger van biodiversiteit spelen. De iepenpage vervult daarmee de functie van 'vlaggendrager'. De Vlinderstichting zal zoveel mogelijk initiatieven ondersteunen en bedrijven en gemeenten stimuleren om de iepenpage in Limburg te omarmen.

Conclusie

Er is flink gezocht naar de iepenpage, waar inmiddels 30 vindplaatsen van bekend zijn. Zo blijkt dat deze soort lang over het hoofd is gezien en vermoedelijk een groter verspreidingsgebied heeft dan dat we nu weten. De huidige inzichten worden komende jaren gebruikt om gericht verder te zoeken. Helaas zijn nog niet alle bodemgegevens aangeleverd door de gemeenten, maar deze informatie is wel op komst en wordt dankbaar gebruikt om verder te zoeken. Er zijn een aantal bedrijven waar we vanuit het project iepen gaan aanplanten. Deze bedrijven zullen zelf ook investeren in een groene ontwikkeling op het terrein zodat ook andere vlinders hiervan profiteren. De iepen zullen in 2015 worden aangeplant.

In navolging van dit project zal in 2015 landelijk gezocht gaan worden naar de iepenpage. Hier worden vrijwilligers bij betrokken. Zonder deze mensen, was het project minder succesvol geweest. De Vlinderstichting wil graag alle betrokken mensen bedanken voor in inzet en de bijdragen in het zoekwerk, dat soms geen nieuwe vlinders opleverde. IVN Heerlen, Fred, Mark, Greetje, Ida, John, Paul, Jacques, Jacques, Jan, Kim en alle anderen die hebben mee gezocht willen we dan ook hartelijk bedanken voor hun enthousiaste hulp. Tot slot een dankwoord aan Arnold Bakker en de provincie Limburg die dit project mogelijk hebben gemaakt. Dit project heeft er toe bijgedragen dat er meer vindplaatsen en inzicht is verkregen over een verborgen vlindersoort, die karakteristiek is voor Limburg. Deze vlinder is symbool geworden voor de biodiversiteit en wordt zo breed mogelijk ingezet om draagvlak en bewustwording te krijgen bij mensen.

Literatuur

- Stronks, J. (2014). De iepenpage in Winterswijk – een onderzoek naar het voorkomen van iepen en de iepenpage in de omgeving van Winterswijk. Rapport 1477, St. Staring Advies, Hoog Keppel
- Vliegenthart, A. (2013). De iepenpage in Heerlen. Rapport VS2013.011, De Vlinderstichting, Wageningen
- Vliegenthart, A. (2015). De iepenpage aan de winnende hand. Vlinders (15) 1, 2015, Tijdschrift van De Vlinderstichting, Wageningen
- Wallis de Vries, M.F. (2008) Aandacht voor de bruine eikenpage in Kennemerland. Rapport VS2008.005, De Vlinderstichting, Wageningen